

FOLK OG LAND

NR. 1 — 20. ARGANG

LØRDAG 9. JANUAR 1971

LØSSALG KR. 2,—

En edel nordmann

Som i sitt liv var et stykke norgeshistorie og en sann patriot

J. KR. TORNØE VED HANS VENN RALPH HEWINS

Jeg var glad i og respekterte dypt min venn kaptein J. Kr. Tornøe, som jeg idag hørte var død, og jeg skriver med ekte sorg. I min lange erfaring som journalist og farende mann har jeg aldri møtt en edlere mann. Han var uten svik og ute av stand til å nære en ond eller uvennlig tanke, en sann patriot uten sjåvinisme, en født filosof som tok sin politiske vanskelighet med mot og storhet. Han var en fremragende historiker på det felt han hadde valgt seg, tidlig norsk-amerikansk historie, en mann som hevet seg over personlig akademisk strid, bare interessert i å søke sannheten, og alltid rede til å søke forsoning med sine motstandere. Han var en oppofrende familiemann som daglig fant trøst etter hustruens død i deres fullkomne kjærlighet og som levde for sine barn og barnebarn. En fullkommen vert, alltid rede til å yde gjestfrihet, og til å gi andre del i sine kunnskaper og sin humor. Et eksempel for oss alle i denne forandringens verden med dens omstridte verdier, en mann som holdt fast på gammel takt og tone og likevel forble ung i hjerte, sinn og ånd. Slike menn er sjeldne og kan ikke lett unnværes.

Han vil ikke bli glemt, bare med en dødsannonse i avisen og en gravsten til å vitne om hans bidrag til sivilisasjon og viten. Hans personlighet vil leve i minnet hos etterfølgende generasjoner blant dem, middelalderende eller ung, som hadde det privilegium å kjenne ham. Hans originale forskning og forfatterskap vil overleve i akademiske sirkler og tjene som et landemerke i det unge, lærde og forholdsvis nye område av tidlig norrøn-amerikansk historie som år for år tiltrekker flere spesialister, studenter og alminnelig interesse, i Skandinavia og i USA. I denne henseende døde han som en lykkelig mann, som visste at hans pionerarbeide hurtig vant mere og mere godkjennelse og som så langt fra å være bortkastet hjalp til å åpne nye perspek-

tiver, nye tankebaner og til å gjøre ferske oppdagelser i form av arkeologiske funn og tapte litterære kilder.

Kronen på verket i hans suksess kom så nylig som 24. sept. 1970, da den høyt anerkjente amerikanske ruforsker professor O. G. Landsverk foreleste for fullsatt auditorium i Oslo Universitets Aula (senere i Bergen) i nærvær av kong Olav. Tornøe og Landsverk hadde korrespondert i årevis og det var Tornøes forslag at amerikaneren skulle komme til Norge for å berette om de store fremskritt som nylig var gjort på den annen side om tidlig nordisk bosetting i Amerika. (Oslopressen var tilstede, men det kom såvidt jeg vet intet referat!)

(Forts. side 2)

ALEXANDER LANGE:

Okkupasjonstidens likvideringer

ET MØRKLAGT kapitel av norsk samtidshistorie om grove orbrytelser, som THE ESTABLISHMENT har nektet å undersøke i offentligrettslige former — ennsi å søke å bøte på.

EN FORTEGNELSE MED ENKELTHETER

Fjerde artikkel

I Aftenposten nr. 43 for 26. januar 1945 står en fotografisk gjengivelse av et avsnitt av direktiver fra eksilregjeringens diabolske og hatefulle agitasjon. Alt sammen i direkte strid med norsk grunnlovshjemlet rett og under medvirkning eller vitende av personer som trenet seg på «retts»-oppgjøret, og med tildels ledende stillinger i dette. Den dengang av politisk stivkrampe lidende Finn Moe angis som forfatter av nedenstående tekst:

— «Agitasjonen må vekke lidenskapene gjennom sterkt overdrevne fremstillinger. Den må male i sort og hvitt: Motstanderne beskrives med djevlelske, tilhengerne med englelige eller heroiske egenskaper.

Ingen nyanser, ingen reservasjoner: Massen må hate og elske, fremfor alt hate, den må ikke holdes lunken og ubesluttet. «Her kjemper Gud og Djevelen», skrev Sven Hedin i sitt berømte «Varselord» 1914.

«Alle de som er med oss er utmerkede, rettenkende, edle mennesker, alle de som vegrer seg ved å følge oss er skurker og banditter. At der skulle være noensomhelst mulighet for at andre motiver enn rent ondskaps-

fulle skulle få et menneske til å slutte seg til motparten, må agitatorene fortie. Hvis han er rettroende — — —».

De onde frukter ble illustrert i emigrantenes blad «NORSK TIDEND» f. eks. i nr. 74 (410), London, onsdag 13. september.

Vår liste over myrdede:

15. og 16.

Ekteparet HORGEN

Norsk Tidend skrev: «Hilsen» til angiverlensmenn «Som det vil være kjent ble den beryktede NS-lensmann og angiver Horgen drept tidligere i sommer (m.a.i. juni). Det ble først gjort et mislykket attentat på ham. En sprengladning var blitt anbragt i hans bil på en slik måte at den skulle detonere ved startning av bilen. Imidlertid var det noe iveren med bilen og da Horgen undersøkte motoren fant han sprengladningen og unngikk sin skjebne foreløpig.

Senere ble både han og hans hustru — også nazist — sprengt i luften.»

(Det er opplyst at det ble kastet håndgranater inn på ekteparets soveværelse hvor også var små barn). NT fortsetter: «Ved sitt nøyte kjennskap til befolkningen, til skogen og skjulesteder i sine distrikter, er angiver-

lensmenn (!) den største fare for de tusener unge menn som har gjemt seg bort for å slippe registrering for mobilisering (!) eller tyskerarbeide. Det har derfor vært nødvendig å sette skrekk i de NS-lensmenn som enda ikke har den fulle forståelse av hvor farlig det er å utlevere sine landsmenn til tyskerne. Det er blitt gjort på den måten at vedkommende lensmann — som ikke er mange — har fått seg tilsendt en liten likkiste med vedheftet visittkort. På kortet står det: «Velkommen etter. Hilsen Horgen.»

17., 18., 19., 20. og 21.

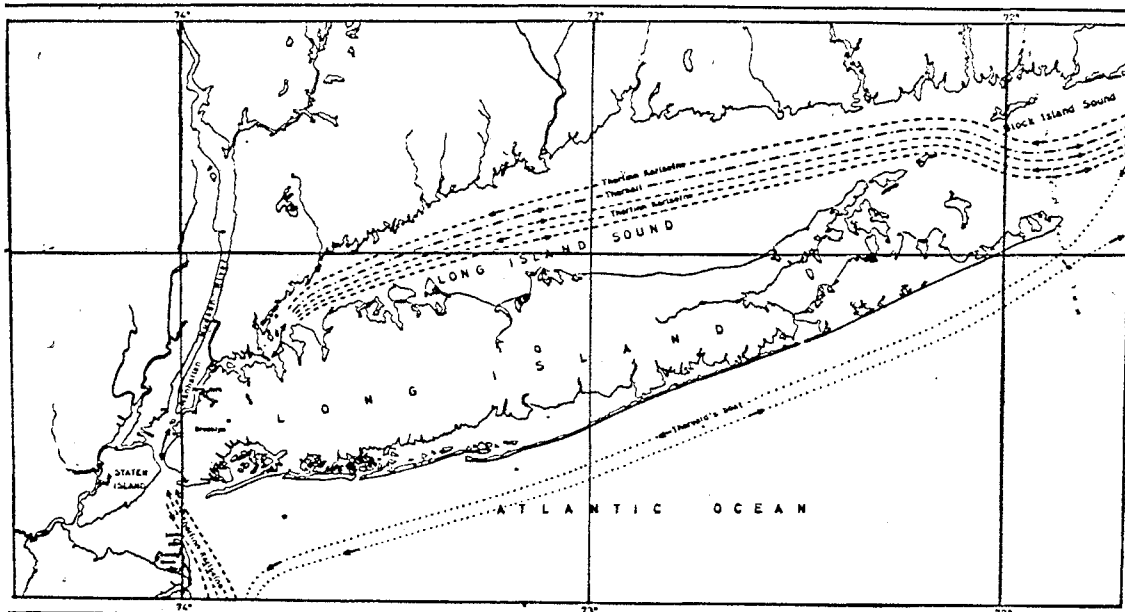
Ing. Olav Olsen, sønnen Erland samt tre ikke navngitte arbeidere.

Indre Smaalenenes Avis nr. 130, onsdag 15. november 1944: «Den 9. november kl. 7.30 ble det forøvet et sprengstoffattentat mot firma, ingeniør Olav Olsen i Vålerengaten i Oslo. Firmaet fremstilte spiralfjærer for sivil norsk bruk. Da eksplosjonen fant sted var 16 arbeidere og funksjonærer i firmaet tilstede i den lille fabrikkbygningen, deriblant firmaets eier, ing. Olav Olsen og hans tre sønner. Attentatet har krevet 5 dødsoffer. Ing. Olav Olsen, hans sønn Erland og tre arbeidere ble drept. Dessuten ble tre andre såret. Man har slått fast at det uten tvil dreier seg om en sabotasjehandling. I nærheten av gjerningsstedet har man funnet tennanordninger av engelsk opprinnelse.»

22. Anderson, Charles, Drammen. 23. ikke navngitt.

Brutalt myrdet natten til den 1. april 1943 av en mordkommando fra «Osvald»-gruppen. «Edgar» førte kniven. Det mest uhyggelige var at Ch. A. bare var på besøk hos en venn. Denne var utsett som det egentlige mordoffer. Ved likvideringen av denne kommer så Anderson tilfeldig tilstede og blir da drept som et farlig vitne.

(Forts. side 7)

Slik fulgte Tornøe sagaens beretning om Thorfinn Kartsevnes ferd til New York.

En edel normann - -

(Forts. fra side 1)

Hovedpunktet i Landsverks forelesning var en be- nektelse av at middelalderens nordboer hurtig trakk seg tilbake fra det land de kalte Vinland etter noen få, korte, mislykkede streiftog. Han hevdet at i virkeligheten utforsket de veldige områder av United States øst for Rocky Mountains og etablerte permanente bosettinger.

Grunnlaget for denne te- se er oppdagelsen av tidfestet norrøn kryptografi av Landsverks medarbeider, den amerikanske analytiker Alf Monge, i 1967, noe som avliver tidligere rune-teorier, slike som Aslak Liestøls. Monge har dechifrert og tidfestet omkring 24 amerikanske runeinnskrifter i et område fra New England til Oklahoma og Minnesota og som dekker perioden 1008 e.Kr. til den omstridte Kensingtonstenen i 1362, hver av dem ikke bare med året for fullførelsen, men også med månedens dag hentet fra den norrøne geistlighets «evighetskalender» — «primstaven». Ektheten av ikke bare Kensingtonstenen, men av det like omstridte Yale-kart er således bevist utenfor all rimelig tvil, trass i den fortsatte opposisjon fra rivaliserende eksperter som har bundet seg til det motsatte syn.

De tekniske argumenter er for lange og kompliserte til å utvikles her. Det som var av viktighet for Tornøe var at ektheten av Yale-kartet ble bekreftet (1440, 52 år før Columbus «oppdaget» Amerika). Som han skrev i sitt Addendum (tillegg), 1967, til sin «Columbus in the Arctic?» (1965): «Det er høyst bemerkelsesverdig at kartet viser et nesten korrekt kart over Grønland i nord» og «I vest viser kartet et nesten korrekt kart over Hudson Bay med landet rundt den. Kysten av Labrador er riktig tegnet til St. Lawrence-gulven, med St. Lawrence River i vest. Ingen av de tidligere kart gir noen informasjon om den svære Hudson Bay og områdene ved St. Lawrence-gulven. Men viktigst er det kanskje at kartet så klart viser de tre land Helluland (Baffinland), Markland (Labrador) og Vinland (Falmouth og Martha's Vineyard, Mass.) — Hvem ga opplysningene til den som laget Yale-kartet?» Hans konklusjon — islandske prester i 1285 eller tidligere, sannsynligvis biskop Eirics egen ekspedisjon omkring 1120, eventuelt norrøne folk bosatt i Vinland.

Det vil også føre for langt å gå i detalj med hensyn til det siste arbeide som er gjort av Tornøe og Landsverk-Monge omkring Kensington-stenen, funnet i Minnesota i 1898. Det er tilstrekkelig å si her at de var enige om at den taler med «et klart og pålitelig budskap tvers over et spann av 600 år.» (Tilføyelsen).

Kort sagt har den teori som ble lansert av Tornøe i hans «Lysstreif over Norgesveldets Historie» (Oslo, -44) og utviklet i hans «Early American History» (Universitetsforlaget, 1964) fått sterk ekspertbekreftelse fra uavhengige kilder i løpet av de siste år, nemlig at Bjarne Herjulfson, Leiv og Thorvald Eiriksson, samt Thorfinn Karlsefne, alle omkring 986—1006 e.Kr. ikke bråstanset i L'Anse aux Meadows, Newfoundland, slik professor Helge Ingstad hevder, men fortsatte til Falmouth — Martha's Vineyard mellom Long Island og Cape Cod langt mot syd — det vil si via Helluland og Markland, slik det er beskrevet i sagaene og eftersporet personlig av Tornøe over størsteparten av ruten, på sjø og land. (Merk at Ingstads nye forskningsområde er Helluland (Baffinland), noe som er en indirekte kompliment til Tornøes stifinding.)

I 1966 seilte kaptein J.R.L. Anderson, yachting korrespondent for Manchester Guardian, Leiv Eirikssons rute slik den er beskrevet i sagaene og av Tornøe, og fant at alle detaljer passet — med ett avbrekk. Anderson kom ikke i berøring med Baffinland, men dette veltet ikke hans beregninger for resten av ruten, og hans bok «The Guardian Expedition to Vinland, 1966» bekreftet fullt ut Tornøes fund (Tilføyelsen). I virkeligheten var Andersons foretagende basert på Tornøes offentliggjorte arbeider og langvarig korrespondanse mellom de to.

Han opplevet imidlertid en stor skuffelse i 1969, i forbindelse med en annen prøvereise av amerikaneren Mr. Robert Marx — denne gang i et modell-langskib — utrustet for å dekke hele Leiv Eirikssons rute, slik den var oppsporet av Tornøe, fra Bergen, via Helluland og Markland, til Falmouth og New York, som ble tegnet av eksperter i Bergen etter hans spesifikasjoner. Tornøe og hans bror, begge sjøfolk fra Stad, skulle også instruere Marx om teknikken med å bruke seilene på vikingmaner. Påny førte Tornøe en lang korrespondanse med sin forkjemper.

Jeg var forbauset over hvor filosofisk min aldrende venn tok skuffelsen da Marx's skib forliste på vei til Bergen for å bli reparert.

Han har imidlertid fått stor kompensasjon. En lang korrespondanse med hans venn vicepresident Hubert H. Humphrey, til hvem «Early American History» var tilegnet, bidro til proklameringen av 9. oktober som «Leif Erikson day» i USA (1964).

Denne bok og Tornøes «Columbus in the Arctic?» brukes nå som håndbok for lærere i USA og er gitt ut i ett bind av the Humanities Press, 303 Park Avenue South, New York City.

Det fremmes nå planer om å bygge et stort Leiv Eiriksson Memorial Museum i Falmouth, Mass., hvor Tornøe hevder Vinland ble funnet, og kort før sin død korresponderte han med Carnegie Foundation om utgraving av stedet hvor Leiv antagelig bygget sitt hjem (budir).

En annen form for godkjennelse gledet Johs. Tornøe i hans senere år, nemlig godtagelsen av hans midtlinje i Nordsjøen av FN som definisjon av kyststatenes oljerettigheter.

Som den historiske ekspert med hensyn til norske rettigheter i «Grønlandsaken» i mellomkrigsårene påberopte han seg de norske middelalderkongers krav og håndheving av autoriteten gjennom oppkreving av avgift og gjennomføring av rikets forsvar helt ut til akkurat denne linje. Han hevdet at denne rett var uavhengelig, bortsett fra at sunn sans tilsa det, og benevnte det stolt som «Tornøe-linjens».

Hvor meget dette betyr for Norge i velstand og utfoldelse, bortsett fra ansvar, vil vise seg. Kanskje rettferd eventuelt vil bli fullbyrdet og hans navn bli offentlig knyttet til midtlinjen.

I 1969 påberopte Tornøe seg lignende rettigheter med hensyn til fiske, innbefattet laks. Gammel lov, skrev han i Bergens Tidende, «omfatter ikke bare elvene i deres fulle utstrekning, men ut til de områder hvor laksen holder til i sjøen — — Imidlertid har den tekniske utvikling ført til at utenlandske fiskere angriper yngelen — i sjøen hvor den har hatt tilhold i tusener av år. Men utlendinger fisker på laksens livsrom, så må de bevise sine rettigheter der. I mellomtiden må fiskeopp- svnsskib bringe utlendingene inn til norsk havn for å bli bøtelagt der for illegal

fisking — slik Haagerkonvensjonen bestemmer.»

Et betydelig utdrag av hans artikkel ble gjengitt i Fishing New International, det ledende organ for bransjen i verdensmålestokk. (September 1969). Slik var Tornøes patriotisme, energi og styrke i argumentasjonen helt til siste slutt, fremdeles kjempende for sitt lille fedrelands plass i verdenshistorien og dets eldgamle rettigheter. Slik var den ungdommelige livslyst som holdt ham gående mens han nærmet seg de 80 og gjorde det til en glede og stimulase for alle å møte ham.

Han fortjener det beste av sine landsmenn, i liv og i eftermæle. Men slik ble ikke hans skjebne. Hvorfor? I denne sorgens stund med hans bortgang kan man ikke rettelig komme bort fra en anmerkning om strid omkring ham. For han var «nazist».

Hvis det noensinne har levet en mann som passet dårlig til dette løsaktige og utslitte hatets skjellsord, så var det Johs. Tornøe. Han gjorde aldri en flue fortred. Han elsket og tjente sitt land gjennom et langt liv til sjøs og på land, og herunder ga han ikke en tøddel av moralsk eller materiell hjelp til Norges tyske fiender, skjønt han var medlem av Nasjonal Samling. Han tilbragte okkupasjonstiden med planlegging av etterkrigsgjenoppbygging. I denne henseende var han ikke noe særsyn, men helt opp til denne dag har han vært plukket ut for diskriminering (Halvard Lange sørget som utenriksminister med velberåd hu for å få Tornøe sparket fra en stilling i the Library of Congress) — uten at det etterlot det ringeste spor av nag hos ofret. Dette kaller jeg karakterens edelhet.

I alle de år jeg har kjent ham har jeg aldri hørt ham beklage seg over ikke å få sine bøker anmeldt — aldri over det norske Establishments samordnede kampanje for å overgi ham og hans betydelige historiske arbeide til glemslen, mens man forherliget hans rival Helge Ingstad. Når det gjaldt Ingstad, så misunte ikke Tornøe ham noe av hans berømmelse hjemme og ute, og så i virkeligheten på ham som en beslektet ånd hvis opprinnelige oppdagelser av viking-kulturen står på Newfoundland faktisk hialt til med å understøtte forestillingen om en langvarig norrøn kolonisering av Amerika. Det faktum at Ingstad insisterte på Newfoundland som Vinland — i direkte strid med sagaens anvendelser og moderne undersøkelser — fikk bare Tornøe til

å smile. «Godt reklamearbeide», var hans generøse kommentar. Heller ikke misunte Tornøe Ingstad St. Olavsordenen like før han døde. Han følte at det øket prestisjen av deres beslektede arbeide og dessuten sto Tornøe når alt kom til alt som den han var i kraft av eget arbeide og ikke bare kledd i berømmelsens drakt.

Tilslutt kan det nå røbes at Tornøe var mannen og inspirasjonen bak «Vidkun Quisling. The Norwegian Enigma» av den norskfødte amerikanske professor, Lyder L. Unstad ved Susquehanna University, Penn. (1964).

Dette var ikke det første arbeide fra «the other side of the hill», professorene Jon Skeie og Frede Castberg og andre, slike som Johan Scharffenberg, hadde tidligere søkt å sette tingene på sin rette plass, men «Enigma» var det første arbeide av en informert, objektiv og akademisk utlending som bidrag til den historiske sannhet om norske hendelser i 1939—45 og det som fulgte. I stil med Tornøes karakter og metoder var boken ikke polemisk, men en nøktern oppsummering av indiskutable kjennsgjerninger. I denne henseende var han en foregangsmann, om ikke en isbryter, i utviklingen av moderne historisk-skrivning i Norge.

Dessverre døde Unstad før hans hovedverk, som advisert i «Enigma», kunne fullføres helt ut gjennom et fullstendig studium av emnet, noe som nok kunne ha fremskyndet reaksjonen mot «offisiell» norsk historie slik den trer frem idag. Imidlertid har «Enigma» fortrinn som et større og mere kostbart verk kunne ha manglet. Det var kortfattet, saklig og letlest, og dertil billig i anskaffelse. Slik fant det et stort marked, spesielt blant den yngre generasjon, og fremkalte hos studenten nysgjerrighet omkring foreldrenes andel i krigsperioden, noe som nylig har kulminert i en omfattende offentlig diskusjon.

For dette fortjener Tornøe megen ære, eftersom det var han som reddet Unstads oppteget og bragte dem i sirkulasjon — påny uten malise, men som en tjeneste overfor sine landsmenn og deres selvrespekt, deres anseelse utenlands, og deres vilten om å forme en realistisk «nasjonal identitet». Tornøe kommer nok ikke til å få offentlig hyldest for den tjeneste nå, men jeg tror at hans navn ikke vil bli glemt i denne sammenheng når den norske rute engang er vasket ren.

Tvertimot, det norske Es-

(Forts. side 7)

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

Legendeforsvarernes innspurt

Som ventet kom den store innspurten av legendeforsvarerne på tampen av det gamle året. Skodvin rykket drabelig i felten mot den nøkterne og klarttenkende Einar Syvertsen i Aftenposten, men gikk som vanlig som katten rundt den særdeles varme grøten som hans fortolkning av samtidshistorien har utviklet seg til.

Nå er jo Skodvin Skodvin og det er kanskje ikke så mange som tar ham helt alvorlig lenger ettersom sjefene for historieforfalskningen fant det nødvendig å tilkalle forsterkninger. Den gamle stabsjefen fra 6. divisjon dengang og iherdig aktør i farcen med den norske hær i Øst-Finnmark som trass i at krigen mot Tyskland fortsatte likevel med tysk tillatelse skulle utdanne seg til å tre inn i denne krigen, senere general Lindbäck-Larsen, ble hentet ned fra det historiske mørkeloft for i Militære Samfund å avsvette Hartmanns dokumentasjon og fastholde at den norske våpenkrigen fortsatte. På det at en fortsatt kan hevde at «rettsoppgjøret» bygget på § 86 var lovlig jus.

Eftersom det var jul og så megen slaktervirksomhet rundt omkring, syntes vi vi fikk la den gamle general være ifred til over nyttår. Generalen er neppe så dum at han ikke forstår hva det hele dreier seg om. Hans motiver må vel være de rugeske «statshensyn» med samt en respekabel trang til å forsvare den mangesidige forsvarssjef fra dengang som kom i forgrunnen gjennom Hartmanns dokumentasjon. Han er vel som sagt i en tvangssituasjon. Hans foredrag som skulle motbevise det Hartmann la frem bekreftet da isteden Hartmanns dokumentasjon fullt ut. Han prøvet bare å pynte litt på det med noe usedvanlig vrøvl ettersom han naturligvis innerst inne var klar over at om ikke annet gjorde det, så avlivet affæren med de norske tropper i Finnmark totalt legenden om den fortsatte våpenkrig. At det ikke var sluttet noen formel fred har jo intet med straffelovens daværende § 86 å gjøre. Det burde jo en norsk general forstå.

Det blir jo ikke mere våpenkrig av det om Lindbäck-Larsen senere var storkjefet overfor Terboven og havnet i tysk fangenskap. Men slik kan det sies i det forvrøvlete Norge: «— hadde Ruge til alt hell særlig verdifulle hjelp av slike dyktige og ansvarsbevisste offiserer som oberst Hansson, oberstløytnant Roscher-Nielsen, major Lindbäck-Larsen o. a. Betegnende nok kom alle disse tre innen lenge i tysk fangenskap.» (Artikkel i Aftenposten av Per Anker). Sannheten er jo den at bortsett fra Lindbäck-Larsen, som altså falt for sitt unyttige kjeftebruk, så ble de to andre satt i tysk krigsfangenskap i likhet med alle de andre norske offiserer som kunne mistenkes for ikke å overholde de inngåtte forpliktelser.

Ellers dumper jo alle disse som forsvarer den håpløse legendesaken imellom ut med avslørende ytringer. Således legger Aftenposten general Lindbäck-Larsen i munnen at «Terboven fastslo at Lindbäck-Larsen anså seg for å være i krig med Tyskland» og derfor lot ham arrestere. Men dette må da bety at Terboven anså Norges krig avsluttet med Trondheimsavtalen og arresterte Lindbäck-Larsen fordi han ville drive en privat krig. Og denne privatkrigen skulle altså føres med norske tropper som tyskerne skulle la ham sette opp i Finnmark. Vi synes oppriktig talt ikke det var så rart at Terboven tok hånd om en slik forvirret militærperson!

Vi nevnte foran ambassadør Peter Anker, som også er mobilisert i Aftenposten, dels til forsvar for Ruges mange-

Vi minner om Hedems bok,

som har vakt adskillig oppmerksomhet og som fortjener spredning i størst mulig utstrekning. Verdien av boken ligger jo ikke minst i dette at Hedem var en velkjent norsk embetsmann, som etter 1945 ved nådd aldersgrense fikk avskjed i nåde. Hans ord bør veie tungt også hos dem som ikke selv var rammet av «rettsoppgjøret». Dertil kommer jo at Hedem var en skarp logiker, en født jurist, en fanatisk sannhetssøker og ikke minst noe så usedvanlig etter 1945 som en uredd mann. Og han fører en lett penn og skriver lettfattelig for enhver.

Boken selges gjennom FOLK OG LANDS BOKTJENESTE og koster kr. 18,—. Dertil kommer kr. 0,90 i frakt. Eventuelt oppkravsgebyr.

dobbelthet og dels for å slå fast dette at Norges statlige våpenkrig fortsatte. Intet av dette gjør han særlig vellykket. Han blander kortene som alle de andre og slår fast at det ikke forelå noen fredsslutning. Noe alle vet og ingen benekter oss bekjent. Så hvorfor dette iherdige forsvar av det alle er enige om? Er det for å ta klegge det saken dreier seg om?

Ellers er jo ambassadøren den reneste professor Skodvin i sine sitater av Ruges berømmelige dagsordre. Ambassadøren plukker ut den ene setningen: «Men krigen fortsetter på andre fronter» og gjengir den med sperret trykk. «Krigen fortsetter», hvilket skulle bevises! Det er bare den hake ved det at Ruge forklarte nærmere hvilken krig det var som fortsatte, nemlig verdenskrigen som sådan, ved å tilføye «Nordmenn er med der.» Setningen som Skodvin tydeligvis fant så farlig for historielegenden at han forandret den til «Norge er med der.»

Anker beretter ellers om hvor avvisende Ruge var overfor sine tyske fangevoktere, noe som da skulle vise at Norges krig «fortsatte». Saken er imidlertid den at Ruge før han dro fra Norge iallfall ikke var avvisende. Han sendte en hjertevarm takk til general Dietl for at denne etter kapitulasjonen hadde besøkt ham. Og han leverte en beretning om det norske felttoget til en tysk forbindelse i det tyske hovedkvarter.

Så det var vel med Ruge som med så mange andre at han kom senere hen til an-

En krans på Quislings grav

24. oktober, på 25-årsdagen for drapet på Vidkun Quisling, foretok en del av hans gamle venner og meningsfeller en utflukt til graven på Gjerpen kirkegård, hvor hans aske er bisatt i foreldrenes gamle grav. Kai

Normann sa noen dypt føyte minneord og Kåre Hauge-rud, formannen i Kameratklubben la ned en vakker krans på graven. Dessverre gir dette bilde i sort og hvitt bare et dårlig inntrykk av den vakre kransen.

Liv og lære

Liv og lære skrev Hewins om i forbindelse med statsråd Bondevik, men det er nok ikke bare statsråden som har vanskelig for å få alt vrøvlet til å passe. Forleden — det vil si på det gamle året — var det et program i radio om rumensk folkemusikk som politisk hjelpemiddel, og det ble da sagt at en slik stat sammen-satt av så mange forskjellige folkeslag måtte ta også folkemusikken i bruk for å overleve. Dette var jo for det første en interessant innrømmelse av raseforskjell og av at like barn leker best og stred dermed mot det som vanligvis doseres i kringkastingen. Men det slo oss også at kringkastingen alltid har uttalt sin glede over de lapskausstatene som 1. verdenskrig etterlot seg og som fikk sin konfirmasjon i annen verdenskrig. Og vi må virkelig spørre: Hvorfor er det god demokratisk latin at det gamle Habsburgerrike måtte sønderlemmes fordi det omfattet flere forskjellige folkeslag og samtidig foranlediget det ingen bemerkninger

at man isteden opprettet Jugoslavia, Tsjekkoslovakiet, Polen og gav Italia Sør-Tyrol, for bare å nevne noe. Alt sammen like rystende eksempler på folkelapskaus som det gamle Østerrike-Ungarn. Var feilen kanskje at det var den tyske folkegruppe som var den ledende?

«AKADEMI FOR SOLDATER»

Mens man i det dekadente Vesten strir med militærnektene på følelsesmessig bakgrunn, og må kassere mange prosent av rekruttmassene fordi de vordende soldater er for avhengige av mamma, som ennå ikke får lov til å være med på moen, har man i det russisk-besatte Königsberg i Østpreussen innviet et Akademi for Soldater. Akademiet har til oppgave å forberede 2000 skoleelever til den kommende militærtjeneste. Til alminnelig orientering kan vi opplyse at gjennomsnittsalderen er 15 år.

Hvorledes er det med
BLADPENGENE?

Har DE betalt?

dre resultater — ettersom krigsaspektene endret seg? Og Anker med flere hadde bearbeidet ham?

FOR UNGDOMMEN

Red.: Per Borge

Men nye slekter fødtes der korp og daude gol
og nye heimar reiser seg av gruset,
og borni spring på tun att og tindrar i sol
og nye bjørker syng sin song kring buset.

I den senere tid har man i den kongelige norske presse lest at det er søkt om innreise- og oppholdstillatelse for 100 indiske familier. Disse familier er fordrevet fra sitt hjemland Kenya og «Kleinbritannia» vil helst unngå å ha noe med disse ulykkelige familiene å gjøre. I Kenya har regjeringen gitt klar beskjed om at all lisens vil bli inndratt fra de indiske forretningsfolkene. Og nå skal altså vi nordmenn, av Vidkun Quislings og Fridtjof Nansens ætt, ta imot disse stakkarne.

Det er imidlertid klart at logikken halter på enkelte punkter. Mens Kenya var under britisk overherredømme så man helst at landet ble fritt. Fra norsk side ønsket man ut millioner av kroner i allskens hjelp. Når så Kenya igjen er fritt, er Kenya med ett blitt verdens

største røver. Han var jo som kjent en ledende mann i terrorist-organisasjonen Mau Mau og vet vel å kunne si takk for sist. Og siden vi nordmenn skal være verdens samvittighet impliserer dette også Kenyas samvittighet.

Man leser i den videre optimistiske tone at inderne ikke vil ha noen vanskeligheter med klima eller arbeide. Ser man det! Det synes for de norske politikere at det må være samme klima i Norge som i Kenya. I sannhet en ny oppdagelse. Man kan kanskje ikke vente mer av Stortingets brødpolitikere og teppeplutere.

Når vi nå for alvor får minoritetsproblemer å slite med, er det mer aktuelt å danne en bevegelse mot denne internasjonale utnyttelse av vårt fedreland. Altså sett i gang! !

Konservative studenter bruker eksklusjonssvøpen

DKSF ekskluderer medlem fordi han slo opp på Blindern
klipp fra det nasjonale, partiubundne FOLK OG LAND

Fra en av våre lesere, den unge nasjonalbevisste student Arne T. FLATELAND har vi mottatt etterfølgende, som skildrer hvorledes det gikk ham da han prøvet hvor høyt det var under taket i den konservative studenterforening. En får nok ikke lov til å bevege seg nevneverdig utenfor partigerdet før det smeller.

Høsten 1970 meldte jeg meg inn som medlem av DKSF for å finne ut om denne foreningen fremdeles holdt nasjonale tanker i ære, og påvirke den i riktig retning hvis så dessverre ikke skulle vise seg å være tilfelle.

Ved innmeldelsen i foreningen måtte jeg fylle ut et skjema med opplysninger om hvorvidt jeg var interessert i å delta i gruppearbeid, eventuelt starte min egen gruppe. Jeg svarte da at jeg var interessert i å danne en kampgruppe som skulle stille ved ville demonstrasjoner (SUF-inspirerte gateopptøyer) og motvirke disse. Ennvidere måtte jeg svare på om jeg var tilsluttet andre (politiske) organisasjoner. Her svarte jeg at jeg var medlem av Forbundet

for Sosial Oppreisning, og spurte for å være formelt korrekt om dette var til hinder for mitt medlemskap i DKSF. Det ble da svart av vedkommende som fylte ut medlemskortet at det var det ikke. Innmelding og utdeling av medlemskort foregikk ved DKSF's stand på «Frederikke» på Blindern i begynnelsen av høstsemesteret.

Ut i semesteret begynte jeg så å distribuere nummer av Folk og Land på Blindern — Fysikk-Kjemi-bygningen og Vilhelm Bjerknes' hus — da det er i disse bygninger jeg har mitt daglige virke som stud. real. Samtidig satte jeg opp en veggavis med utklipp fra Folk og Land. I det første nummer av veggavisen hadde jeg satt opp lederen som tok for seg

VG's angrep på den gamle NS-mannen som var i Syd-Amerika og ikke fikk utbetalt penger fra Norge. Dessuten var det fra ungdomssiden sakset en artikkel om FN, angående denne forenings 25 års jubileum. I tillegg var en artikkel om «Oberstkupp i Norge».

Og når anledningen har bydd seg har jeg alltid kommet med sunne nasjonale tanker i diskusjoner og polemikk i dette for meg meget begivenhetsrike halvår.

Medio november begynner det så å tilspisse seg. I posten mottar jeg følgende brev:

Oslo 16. nov. 1970

Herr Arne T. Flatland, Jar.

I henhold til de opplysninger vi sitter inne med, har du i den senere tid propagandert (pr. veggavis) for det syn som forfektes av organet «Folk og Land».

I DKSF's lover § 3 heter det bl. a.: «Som medlem av foreningen kan opptas akademikere som vedkjenner seg et konservativt livssyn». Styret kan vanskelig se at det syn «Folk og Land» forfekter kan kalles et konservativt livssyn slik vi definerer det i DKSF. Vi vil derfor be deg ta konsekvensen av dette og melde deg ut av foreningen. Dette vil være det mest smertefrie for alle parter.

Vennlig hilsenDKSF
Ivar Glomstein

Etter å ha mottatt dette brev, satte jeg så opp en ny veggavis, hvor man kunne lese om følgende:

Pornografi i demokratiets navn; Høyrevridning til venstre; FDP beskytter forbrytere; Lenin-kake; og fra ungdomssiden: om kirkens revolusjonære virksomhet; Fredspris eller — ?; Katastrofal befolkningsekspløsjon. I tillegg slo jeg opp brevet fra DKSF med følgende svar (i rettfærdig harme nok noe krasst):

Til styret i DKSF
v/ Ivar Glomstein

Da jeg høsten 1970 meldte meg inn som medlem av DKSF, var det i den tro og i det håp at en forening, som i mellomkrigstiden støttet Fedrelandslaget og NSUF, fremdeles holdt de nasjonale idéer høyt i ære. I stedet fant jeg en forening som gladelig vil selge landet til den internasjonale kapitalisme, og som gir blanke f... i størsteparten av det norske folks livsinteresser! Når jeg så gjennom

KAMPSANGER FRA DENGANG:

14.

Alltid vil vi elske Norge

I kampsangene fra dengang gikk det stadig igjen dette med kjærligheten til fedrelandet og det kan vel kanskje virke forbausende idag at the Establishment har fremstillet NS-folkene fra dengang som «landssvikere». Det var naturligvis også i første rekke denne fedrelandskjærligheten som drev så mange av de unge til å melde seg som frivillige i den kamp i øst som de visste bød på verdenskrigens hårdeste slag og de utroligste påkjenninger. De så jo på den store slaviske stormakt i øst som germanernes og dermed også Europas i sin alminnelighet og Norges i særdeleshet farlige fiende. Dette er fremdeles grunnlaget for norsk forsvarspolitik, men likevel har man glemt denne NS-ungdoms innsats. 800 av denne høyreiste og tapre ungdom ble tilbake på valen i øst og de som kom hjem ble anbragt i fengsler og konsentrasjonsleire til Norges evige skam. Det var vår alles kjære Jim Johannessen som komponerte melodien til etterfølgende kampsang og teksten var av T. V.

Marsjtakt.

Jim Johannessen.

- Denne kjærlighet til Norge lyser veien der vi går — vi vil bygge dette landet vi vil trygge folkets kår. Vi er ett med engen, skogen, vi er ett med fjell og fjord. Vi vil alltid elske Norge, hvor vi ferdes på vår jord.

tale og skrift har propagandert for et nasjonalt syn, (bl. a. ved utklipp fra Folk og Land, og ellers — medlemskap i Folkebevegelsen mot norsk medlemskap i Fellesmarkedet), og anklaget DKSF for å føre en *Landsfiendtlig politikk*, så har disse politiske stinkdyr i DKSF bedt meg melde meg ut av foreningen, under påskudd av at jeg ikke forfekter et konservativt syn.

Er konservatisme det DKSF (Høyre) til en hver tid forstår med konservatisme?!

Jeg kommer ikke til å ta denne henstillingen til følge, men fortsette mitt arbeid innenfor DKSF, for å få denne impotente forening til å V Å K N E ! og innse SITT

NASJONALE ANSVAR! Kommer det flere «henstillinger» om utmeldelse til meg fra DKSF vil det kunne ventes . . . !

Arne Torleivson Flatland

Jeg får så følgende brev fra DKSF, hvor de typisk nok ikke har besvart mitt spørsmål.

Oslo 25. nov. 1970.

Herr Arne T. Flatland, Jar.

I det vi henviser til brev av 16. nov., og ditt svar (i form av veggavis på Mat. Nat.) av 23. nov., har styret på møtet 25. nov. besluttet at du ikke lenger er å regne som medlem av DKSF. Den-

(Forts. side 8)

Hors de Combat:

Fra kulturfronten

XXVII

Dronning for tusen dager

Kinoenes høstsesong har ikke nettopp vært av de store, men det hendte dog at vi av og til fikk se en film som fortjener lovord. Vi tenker nå på «Dronning for tusen dager» med Richard Burton som Henrik VIII og den unge debutantinne Genevieve Bujold som dronning Anne Boleyn. Rollelisten forøvrig var fremragende med Anthony Quayle som kardinal Wolsey i spissen.

Genevieve Bujold som Anne Boleyn

Hva var det egentlig som var så interessant med kong Henrik VIII? Hans erotikk var det iallfall ikke. Nei, det som i første rekke fengsler en er at han kan stå som symbol for selve maktprinsippet, dette at makt er rett selv der hvor det er skrikende urett. Og så dette at makten ikke unnses seg for å ta hele rettsapparatet i sin tjeneste når det gjelder å nå et skummelt mål. Dommere, aktor, Kirkens ledende menn, alle står ydmykt til tjeneste for makten uten hensyn til at de inderlig godt vet at de er usle falskspillere.

Rettsaken mot Anne Boleyn er filmens høydepunkt. Den kongelige horebukk vil ha en ny jente i sengen og da han ikke kan nå sitt mål på annen måte blir det brygget sammen en anklage mot dronningen som beskyldes ikke alene for utroskap, men endog for blodskam med sin egen bror. Skal det være så skal det være og fanden spare lampekupler. For hva er sannhet? som i sin tid Pilatus sa. Sannheten er noe som makten behagelig ombytter med løgn og bedrag når det passer.

Rettsaken mot dronningen gir uhyggelige idéassosiasjoner. Den nifse aktor

«Den nifse aktor som hamrer løs med falske anklager, kjenner vi ham ikke igjen?»

som hamrer løs med falske anklager, kjenner vi ham ikke igjen?

Et øyeblikk var det som vi så ham som på folke- og kirkegårder ble kalt Erik Blodøks foran oss, han som i pressen ble berømmet for den bitende hån han øste ut over anklagete. En nydelig dommer må en si, men fullstendig typisk, og han kunne uten vanskelighet ha glidd inn i det uhyggelige portrettgalleri av alle dem som angrep den ulykkelige dronning.

Og tankene går videre. Vi ser alle de tapre og ærlige menn og kvinner som ble slept foran «rettsoppgjøret»s inkvisisjonstribunaler. Man må tilbake til hekseprosessenes tid for å finne maken til rettslige uhyrligheter. Hva anklagene angår så var de mange ganger så hule at de godt kunne ha hatt Henrik VIII's «rettergang» som forbilde. Alt skulle innpasses i hetzpropagandaens heslige bilde. De edleste beveggrunner for anklagetes handlemåte ble dysset ned og oversatt. De mest tåpelige anklager ble derimot hausset opp. Anklagete hadde gitt noen kroner til frontkjemperes etterlatte eller til NS' hjelpekasse! Han hadde gått med medlemsmerke! Men hadde han ikke også nedlagt et stort og ofte farefullt arbeide for å verne norske interesser mot okkupasjonsmaktens overgrep og aktivt hjulpet mange s.k. «gode» nordmenn som var kommet i vanskeligheter? Jo, jo, men det var bare hans plikt, ikke noe å snakke om. Var det ikke så at han var medlem av NS? Da måtte han dømmes «strengt»

(Forts. side 7)

Hvorledes er Polen av i dag?

Med Alf Gleng på reise i det nye turistlandet.

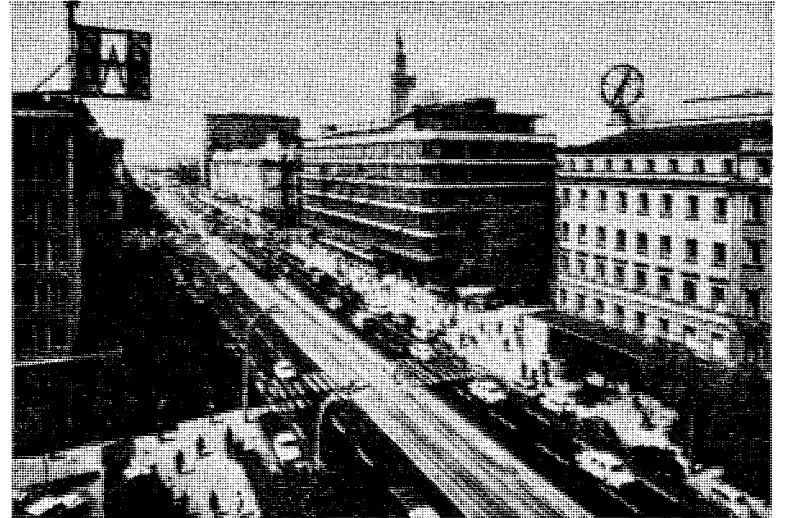
Polen har fått spesiell aktualitet i det siste, ikke bare fordi en har begynt å legge an på å få turistbesøk, men også på grunn av Brandt-regjeringens anstrengelser på å bedre forholdet mellom de to land — endog på bekostning av vitale tyske interesser. I en avtale har man således de facto anerkjent den omstridte Oder-Neisse-grense, som legger gammelt tysk kulturområde under Polen.

Men hvorledes ser det så ut i dette Polen? Alf Gleng har ihøst besøkt det nye turistland under kommunistisk styre og vi har bedt ham fortelle om hvorledes det artet seg. Det tilføyes at artikkelen er skrevet før de siste arbeideruroligheter fant sted.

Når en kjører på autobanen mellom Hannover og Berlin, vil en passere mange reklameplakater med påskriften «Besøk det nye turistlandet Polen!»

Da jeg i mai måned 1969 kjørte til Berlin, tenkte jeg ikke på å reflektere på anmodningen, skjønt jeg tidligere hadde besøkt Jugoslavia, Ungarn og Tsjekkoslovakia, samt det som nå kalles Øst-Tyskland. Men det skulle likevel hende seg at min hustru Mette og jeg fikk en innbydelse til å besøke Polen når det passet oss.

Det gikk slik til at vi ble kjent med en kvinnelig student fra Polen som var elev ved Sommerskolen på Blindern og vi tok oss av henne da hun hadde fått tildelt så lite valuta at hun kom svært lite omkring. Vi bilte henne bl. a. rundt i vårt vakre land. Til gjengjeld inviterte hun

Warszawa er en moderne storby, men de kollektive transportmidler dominerer.

oss da til å besøke seg i Polen.

Krystyna (norsk Kristine) var fra Opoczno, som hører til provinsen Kielce sydøst for Lodz og studerte i universitetsbyen Poznan (Tidligere Posen).

Vi bilte fra Oslo 24. august. Turen gikk over Göteborg og Lund til Ystad, hvor vi skibet oss inn på ferjen til det tidligere Swinemünde, som nå heter Swinoujscie og ligger ved Oders munning i Østersjøen ved grensen til Ulbricht-Tyskland, den såkalte Oder-Neisse-linje.

Vi var før avreisen fra Norge blitt advart mot å veksle penger på svartebørsen i Polen, da en ikke kunne vite om en hadde en statsagent for seg. Hvis så, kunne en risikere streng straff. Vi kom da også snart i kontakt med folk som forsøkte å friste oss. Vanlig kurs er 24 zloty for 1 dollars, mens turistkursen er 40 zloty. På svartebørsen var vanlig kurs 100 zloty pr. dollar.

Vi ble mottatt i Swinemünde av vår «datter» Krystyna, som hun selv kalte seg

og etter å ha spist frokost på en etter norske forhold temmelig primitiv restaurant dro vi videre langs riksveien sørover. Krystyna insisterte på å betale alle våre utgifter, så vi hadde både gratis guide og opphold. Hva mere kunne vi ønske oss?

Snart ble vi stanset av en bil med svenske kjennetegn og det viste seg at man ønsket å svartebørse med valuta. De ville gi 70 zloty pr. dollars. Klokkelig nok falt vi ikke for fristelsen, men vi var ikke kvitt dem med det. Også senere kjørte de forbi oss og viftet med zlotysedler.

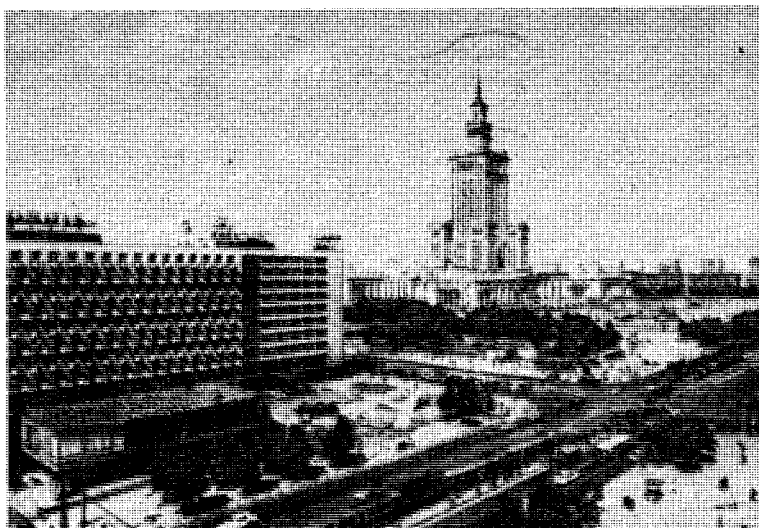
Underveis stanset vi for å spise på en rasteplass med bord og benker ved siden av veien. Men det viste seg å være så skittent og fælt der med masser av skittent papir strødd utover, så vi foretrakk å finne oss et annet sted i gresset.

I Poznan ble vi innlosjert på Studenterhotellet, mens Krystyna sov hos en god venninne, Waclawa. Hun var 23 år og overmåte søt og forstandig. Foruten polsk talte hun russisk, tysk, fransk, engelsk og svensk. Ifjor hadde hun oppholdt seg i Sverige i 2 måneder og det var fantastisk hvor godt hun hadde lært sproget på denne korte tid.

Det var en voldsom trafikk foran hotellet og vi ble vekket allerede ved 6-tiden om morgenen av støyen skjønt vi bodde i 6. etasje. Det gikk ustanselig sporvogn i alle retninger og det så ut til at det ble satset meget mere på kollektiv trafikk der enn i Oslo. Det var forresten tilfelle også i Warszawa.

Vi beså oss grundig i Poznan før vi dro videre mot Warszawa. Vi hadde nå fått

(Forts. side 6)

I bakgrunnen ser man det veldige Kultur- og Vitenskapspalasset, som har den imponerende høyde av 213 meter!

Polen i dag — —

(Forts. fra side 5)

følge med Krystynas venn, Jan, som var lærer. Forlovelsen skulle deklarerer hjemme hos hennes foreldre når vi kom dit. Jan talte dessverre bare polsk og russisk, som vel er obligatorisk fag i skolene der, så Krystyna måtte være tolk.

Det var gode veier med fast veidekke i Polen og ikke overveldende trafikk. Det var forholdsvis mange motorsyklister og hestekjøretøyer på veiene. Hestekjøretøyer med veldige høylass var en stadig fare i trafikken, så en måtte være ytterst varsom når en i mørket møtte biler og motorsykler med dårlig blend. Et sted så vi folk holdt på med en ødelagt engelsk bil. Vi forsto det slik at den hadde kollidert med et hestekjøretøy.

I Warszawa fikk vi bo i studentbyen utenfor selve byen, sikkert en gammel tysk soldaterleir etter brakene å dømme.

Vi besøkte først det gamle kongelige slott i Warszawa, som ble bygget i slutten av det 17. århundre. Kongen hadde da flyttet hovedstaden fra Krakow til Warszawa. Trass i at det engang så mektige polske kongedømme da var på retur, er slottet praktfullt utstyrt med all den luksus som fantes dengang. I parken var det et veld av blomster og skulpturer.

Så gikk turen til det veldige Kultur- og Vitenskapspalasset i byens sentrum. Det skal være den høyeste bygningen mellom Moskva og New York med sine nesten 231 meter og et volum på 817 000 kubikkmeter. Det har ca. 3 500 værelser. Bygningen blir daglig besøkt av ca. 40 000 mennesker. Hurtige elevatorer bringer de besøkende opp til 30. etasje, hvorfra en har et fantastisk rundskue i en omkrets av 40 km i klarvær. Hist og her kan en se ruiner fra krigens dage, men gjenoppbyggingen har gått meget raskt. Det heter seg at bygningen er skjenket det polske folk av det russiske folk.

Etter en god middag besøkte vi så «Det gamle Warszawa», som skal være gjenoppbygget nøyaktig som det engang var, ihvertfall fasadene ut mot gatene og den gamle ringmuren.

Selvsagt besøkte vi også ghettoen, hvor kampene mellom opprørerne og tyskerne fant sted i slutten av krigen. Et svært monument er reist på stedet, hvor en regner med at 300 000 mennesker fant sin død. Som en vil huske stod de russiske soldater på den andre siden av elven

Wisla, som renner gjennom byen, uten å gjøre forsøk på å hjelpe polakkene, som hadde et stort islett av jøder. En minnes uvilkårlig Katynskogen, hvor de polske offiserer ble myrdet tidlig i krigen.

Neste dag gikk så reisen videre mot syd om byene Radom, Kielce og Krakow og helt sydligst til vintersportsstedet Zakopane, beliggende i Tatrafjellene nær grensen til Tsjekkoslovakiet.

I Krakow besøkte vi selvsagt det gamle kongelige slott Wawel, som har en dominerende beliggenhet på en høyde ved elven Wisla, som senere renner gjennom Warszawa. Slottet er overgåddig utstyrt som minne om kongeriket Polens storhetstid på 1300- til 1500-tallet. Joda, turistene har mye å se av severdigheter i Polen.

I Zakopane er det meget vakkert. Vi overnattet på et vandrehjem. Polen har lenge vært det eneste jernteppe-land utstyrt med vandrehjem over hele landet. Vi besøkte Verdensmeserskapsbakken neste morgen, før vi igjen satte kursen nordover. Landet er meget godt oppdyrket. Ved vegen lå en trekirke som minnet svært om de norske stavkirker. Den er sikkert bygget etter motiv av den norske stavkirke, som ble kjøpt i Norge i forrige århundre og oppført i sydvest-Polen på den tid da norske vandaler herjet som verst med å rive ned våre kulturminner, bl. a. stavkirkene som Norge som det eneste land i verden i århundrer har vært den lykkelige eier av.

Krystyna hadde avtalt med sine foreldre ankomst der lørdag kveld. Vi kunne derfor nå enten å se konsentrasjonsleiren Auschwitz eller saltgruvene i Wieliczka. Vi valgte saltgruvene. Polakker sa som sin mening at det umulig kunne vært så galt i Auschwitz som det fortelles, da mennesker umulig kunne ha overlevd noe slikt.

Saltgruvene ble en overmåte interessant opplevelse. De har vært drevet i mange århundrer og går ned minst 500 meter under jordens overflate. Nedstigningen med guide gikk loddrett ned i vindeltrapp, som minnet om tårnet i Nidaros domkirke. Endelig nede kunne vi begi oss på vandring rundt til de mange severdigheter av skulpturer, kapeller og endog en svær katedral med altertavle og prekestol m.v. — alt bygget av salt. Der var også 2 underjordiske saltsjøer. Mennesker kan ikke synke der. Allikevel «druk-

net» 7 mennesker der engang i 50-årene da en overfylt båt kantret og de omkomne ble liggende under båtvelvet uten å få luft. Siden da ble det nedlagt forbud mot å seile turister på saltsjøene.

Da vi etter en overmåte interessant omvisning igjen så dagens lys etter å ha kjørt opp med heisen, var det samlet en stor kø av mennesker utenfor inngangen da de ønsket å nytte lørdags-ettermiddagen til å se de berømte saltgruvene.

Sent på kvelden ankom vi så til Krystynas hjem. Foreldrene, Maria og Stanislaw, hadde gård på landet ca. 3 km fra Opoczno, slik at vi fikk stifte nærmere bekjentskap med hvordan den polske landbefolkning lever. Vi ble gjestfritt mottatt med god mat. Etterpå spilte Krystynas 20 årige søster Bogusia på trekkspill for oss. Hun var en søt pike akkurat som Krystyna.

Forlovelsen mellom Krystyna og Jan ble deklart og bryllupet fastsatt til 11/4—1971. Ca. 160 gjester skulle inviteres, deriblant oss to og landsbyfestlighetene skulle vare i 3 dager. Det ble sunget og danset ut i de små timer.

Sengeteppet vi fikk å sove under hadde en kolossal vekt, noe helt uvant for oss. Stuen var som sedvanlig i katolske land utstyrt med jomfru Maria og barnet i krybben, men ellers var hjemmet ytterst spartansk utstyrt, skjønt det var lett å forstå at der var ingen mangel på penger. Krystyna hadde bl. a. på turen kjøpt og forært oss krystall verd langt over kr. 1000,—.

Det vi alltid hadde hørt om polakkene, at de ikke var helt renslige, stemte godt med våre iakttagelser. Vi hadde aldri før sett et så møkkete kjøkkengulv. Hønene, kuene og sauene la

igjen mye møkk på gårdsplassen, så det var lett å få møkk på skoene. Uthusene var ytterst primitive. Kuene veltet seg i møkk. Selvfølgelig var det utedo. Der var do-benk, men den var støpt med hullet i nøyaktig firkant, slik at det mildest talt var ubehagelig å sitte der.

I et av uthusene hadde de farveri, hvor tepper og klær fikk de nydeligste farger. Gjestfriheten var stor og vi fikk som gave et skjønt teppe og mange andre typiske polske ting.

Selvsagt skulle vi i kirken søndag formiddag. Den store kirken i Opoczno var overfylt slik at folk sto i kø ut gjennom inngangene. De fleste polakker er katolikker. En stor del av kvinnene bar fargerike bunader i det deilige været. Det ble derfor mange fine fargefotos tatt denne søndagen.

En skulle ikke tro at en befant seg i et kommunistisk land når en var vitne til den veldige kirkesøkning. Det ble fortalt oss at det for eksempel var 76 kirker i Poznan med flere gudstjenester søndag, men at alle kirkene var fulle til gudstjenestene.

Selvsagt hadde både Krystyna og Bogusia, samt moren nasjonaldrakter, og min kone fikk også låne en.

Søndag ettermiddag fikk vi oss en kjøretur med hester og karjol over jordene til en landbruksutstilling, hvor det var mye folk, som så på det polsk landbruk kunne produsere. Her var kuene renvasket. Her livet også de mange nasjonaldrakter opp i bildet blant de mange mennesker.

Så slo oppbruddets stund. Vi sa farvel til Krystynas foreldre, men selv fulgte hun med oss til Warszawa, hvor hun gråtende tok farvel med oss. Så var vi alene på den videre ferd tilbake til Poznan. Et sted var det rasteplass med bord og benker med tak over og WC med hull i gulvet slik som i Jugoslavia og Frankrike. Mens

vi spiste kom en yngre mann syklende og han slo seg ned i gresset et stykke unnav. Da vi kjørte videre la vi merke til at han løp bort til avfallsdunken for å se om vi etterlot oss noe spiselig. Avfallsdunken var sikkerlig den unge manns daglige frokost.

Vi var invitert til å overnatte hos Waclawas foreldre i Poznan. De snakket tysk og hadde gjennomgått meget under krigen. De hadde i motsetning til våre venner på landsbygden, hvor en hadde merket lite til krigen, mistet alt de eide. Waclawas mor, Helene var blitt enke under krigen. Hun fortalte at de hadde hatt en nydelig møblert leilighet, men den var blitt beslaglagt av en tysk offiser slik at hun måtte flytte til sine foreldre uten å få ta med seg noe. Da offiseren mot slutten av krigen ble beordret til Berlin, tok han med seg hennes eiendeler, slik at det var en tom leilighet hun fikk tilbake. Hun fikk senere vite at den villa offiseren hadde flyttet inn i med sin familie og hennes møbler like etterpå var blitt bombet. Hans sønn ble drept og fru en alvorlig såret. Hun syntes det var en forsynets straff.

Da så russerne trengte vestover i harde kamper, hadde hun sittet 14 dage i en bombekjeller. De russiske soldater hadde opptrådt nærmest som røvere overfor sivilbefolkningen. Ennå kunne en se mange spor etter krigshendelsene i Poznan.

Efter krigens slutt giftet hun seg påny med en industrileder og Waclawa var barn i dette ekteskap. Faren hadde bygget opp først en industribedrift som kostet 16 millioner zloty. Etter noen års forløp kom en dag en representant for de kommunistiske myndigheter og forlangte nøklene, da staten skulle overta bedriften uten erstatning.

Han fikk så tak i en utbombet bygning, hvor han fikk innredet en farmasøytisk industri. Etter noen års forløp hendte det samme. Staten skulle overta uten vederlag. I dag fikk han finne seg i å være bestyrer i sin egen bedrift med arbeidstid fra 7 til 17 og den svimlende gasje av 300 kroner pr. måned.

I dag lever de på minnene fra tiden før krigen, da de som intellektuelle hadde reist rundt i Europa som frie mennesker. I dag er grensene stengt for dem, men de håper på en bedre fremtid for den sprogmektige datter.

De hadde tidligere hatt en meget større leilighet, men denne var blitt tvangsdelte slik at de bare fikk beholde 2 rum, kjøkken og bad. De

Men også vakre idyller fra gammel tid finnes. Foran fontenen fru Gleng sammen med den lille polske venninne og hennes forlovede.

FRA KULTURFRONTEN

(Forts. fra side 5)

og rettferdig» som det så smukt het. Fengsel, «vanære», ruin, gjorde det umulig for ham å livnære seg og sine, og sist men ikke minst han måtte fratras stemmeretten (ho, ho, for et fiffig påfunn, likesom de forfulgte hadde noe å tape på det!).

Mange nordmenn ble meiet ned av eksekusjonspello-tongene. Men mange, mange flere ble drept på annen måte — av håpløshet, bitterhet, sykdommer de ofte hadde pådradd seg i konsentrasjonsleirene. Ikke alle hadde nerver og krefter til å stå imot det oppkonstruerte hat, «folkets rettsbevissthet», og alle forfølgelsene.

Så er vi tilbake til utgangspunktet. Dronning Anne Boleyn ble dømt til døden på grunnlag av de falske anklager.

Hvor sto Kirken i dette oppgjøret? Selvsagt på maktens og urettens side. Kardinal Wolsey var en kirkefyrste av det mest grumsete vann, sleip, falsk, makt-syk, uhederlig.

samlet ikke lenger på møbler og ting av verdi som de kunne bli glad i, og som de kunne risikere å miste igjen.

Fra 1. september da vi var i Polen fikk private ikke lenger kjøpe kaffe og sjokolade i butikkene, bare på en kafé. Som alltid i vanskelige tider går det verst ut over befolkningen.

Men dog er Polen uten tvil et av de frieste land bak Jernteppet. Turister kan fritt reise omkring hvor de ønsker. Vi var ihvertfall bare i kontakt med trafikkkpolitiet.

Siste dagen i Polen kjørte vi en mer østlig vei gjennom Pommern. Det var sørgelig å se hvor forfalne de gamle, stolte tidligere tyske herregårdene var blitt. Og vi opplevet også ikke å bli forstått når vi snakket tysk. Formodentlig er befolkningen her flyttet dit fra de gamle polske østområder etter at disse ble tatt av Sovjet. På det vis trenger den slaviske befolkning inn mot hjertet av Europa.

Vi fikk en hyggelig toller, sikkert av tysk avstemning, slik at vi kom smertefritt ombord i ferjen med alle våre gaver, og snart stevnet vi igjen mot Ystad og det frie Skandinavia. Folk i de skandinaviske land vet egentlig ikke hvor godt de har det i forhold til de millioner som må tilbringe sine leveår bak Jernteppet — et resultat av de 3 «Store»s kamp for demokrati og frihet fra frykt, nød og savn.

Minner han om en på hjemlig grunn? Vi tror det ja. Han som for å dekke over egne forsyndelser spilte fariseerens rolle. Etter forestillingen på Klingenberg var det en som spurte oss hvem vi ville foretrekke av kardinal Wolsey eller forfatteren av smede- og fariseerskriftet «Folkedommen over NS». Det valget var lett. Vi ville helt ubetinget foretrekke kardinal Wolsey. Vel var han en kjeltring, men i motgangens time viste han allikevel en viss storhet. Noen vil kanskje si at den norske prælåt dog ble belønnet med Storkorset av St. Olav. Det gjør ham sannelig ikke større, men kaster bare et avslørende lys over visse forhold. Det var ikke alene den norske kirkes ulykke, men hele det norske folks at kirkens primas i landets hardeste år hadde «dobbelbunn», «en innpåsliten mann, fylt av en ubendig trang til å spille en rolle» som h.r.dommer Bonnevie omtalte ham.

At Kirken som helhet sviktet forundret oss ikke, det har den nesten alltid gjort i skjebnens stund. Med noen få lysende unntagelser og med den edle sogneprest A. E. Hedem i aller første rekke var resten av prelatene en sørgelig bande. Hva kunne ikke Kirken ha utrettet hvis den i «retts»-kaoset etter krigen enig og besluttsomt var gått inn for rettferdighet i ordets virkelige forstand, ikke som en hul frase i forfølgelsesvanviddet.

Vi kommer tilbake til skuespillerprestasjonene i filmen. Vi har tidligere sett Charles Laughton som Henrik VIII. Han laget en ypperlig figur, nesten på høyde med sin sagnomsuste kaptein Bligh i «Mytteriet på Bounty». Allikevel er vi tilbøyelig til å foretrekke Richard Burton. Han virket fullstendig overbevisende og vi merket oss særlig det underfundige spill hvormed han forsøkte å dekke sin monarks samvittighet når det gjaldt den gemene opp-treden mot dronningen. Til syvende og sist var det horebukkens trang til avveksling som spilte den helt avgjørende rolle, ikke de kunstig oppkonstruerte motiver.

Den unge Genevieve Bujold har fått mange lovord for sin Anne Boleyn. «En ny stjerne er skapt» het det i pressen, og det er riktig nok. Mange av hennes scener er av en betagende virkning. Allikevel er vi ikke alltid helt sikre på hva som skyldes hennes egen begavelse og

hva som skyldes en dyktig personinstruksjon.

Den etter vår mening svakeste scene i filmen er dronningens gang mot bøddelen og hennes siste øyeblikker. Det er riktig at dronningen skal være stolt og at hun går med hevet hode mot skafottet. Men det er ikke nok, hun må gi uttrykk for mere. Forakten for de nederdrettede forfølgere må være der, men også noe annet og vesentlig. Angst, angsten for det uunngåelige, fortvilelsen over å måtte dø så ung mens livet burde stå åpent for henne. Hvor tappert hun enn bekjemper dødsangsten, helt må det ikke lykkes.

Det blikk hun sender bøddelen med øksen, det som får ham til å nøle og skjelve, det burde ha sagt så meget. På filmen sa det ingenting.

Vi er klar over at dette krever en stor skuespillerinne, og det er Genevieve Bujold ikke — ennå iallfall. Men kunne ikke regissøren ha trådt støttende til? Også han har sviket. Noe av det vi nevnte måtte han ha kunnet få frem hos den begavete unge skuespillerinnen.

Men bortsett fra dette var det en minneverdig film som fortjener å sees, ikke minst fordi den innprenter oss at Historien gjentar seg alltid i en eller annen form, usselhet og falskhet er ingen ny oppfinnelse. Kommer noensinne den dag da rett og sannhet for alltid vil triumfere over mørkets dystre makter?

Hors de Combat

En edel normann —

(Forts. fra side 2)

tablistment vil rimeligvis heller trekke et lettelsens sukk over at nok en «god nordmann» med de gale farger har gått bort før en uimotståelig offentlig opinion krever restitusjon for slike uskyldige mennesker som det finnes tusenvis av. Det faktum at en slik prektig mann som han fremdeles kan bli baktalt av sine landsmenn viser at det er noe sykt ved hans baktalere. Hat avler vanligvis hat, men ikke når det gjelder Johs. Tornøe. Bare medynk. For han var den snilleste blant menn og spredte godhet rundt seg. Nå ber jeg om at hans ånd må være forent i evigheten med hustruen, som i døden aldri et sekund var borte fra hans noble sinn. Må hans sjel hvile i fred.

Jeg gjentar: Jeg holdt av ham.

Oslo, 6. des. 1970.

Ralph Hewins

Likvideringen —

(forts. fra side 1)

Disse to ugjerninger skjedde etter at gjerningsmennene hadde drukket tett. Kilder: «Menn i Mørket», Og Johan Scharffenberg. Dessuten Hroar Hovden i «8. Mai» 15. juni 1951.

24. Rueslåtten, Olav, Hol i Hallingdal

«Norske Nyheter», London 21. april 1945:

«Rueslåtten, Olav ble onsdag den 18. april drept ved et revolverattentat mellom Hol og Geilo i Hallingdal. Politisk likvidasjon. Rueslåtten var org.leder i NS-avd. på Geilo».

I dødsann. 25. april sto: «Min kjære, dyrebare mann, Karis gode far, min son og vår bror, vår svigeren og svoger — OLAV RUESLÅTTEN — døde brått i frå oss tirsdag 17. april, nær 40 år. Svanhild Rueslåtten. Vesle Kari. Mor, svigermor og svigerfar. Sysken, svigerinner og svogre. Alle som vil fylgje til gravi er hjarteleg velkomne. Samlas i Hol Kyrkje torsdag 26. kl. 12.»

Tollef RUUD skrev i F.F. 27. april 1945 bl. a.:

«Med største sorg mottar vi budskapet om Olav Rueslåtten's hurtige bortgang. Med deg, kjære Olav, har vi mistet vår beste støtte og kjempelle i laget og en ærlig kjemper for frihet og rett. Rueslåtten var medlem av Hol herredsting, oppnevnt domsmann og skjønsmann i herredet. Han var no lagfører i Rikshirden og tillitsmann i Geilo lag i Hol av Nasjonal Samling. Videre var han herredsjegermester for Hol herred.»

25. Stiansen, Karl, advokat

Den illegale avis «Fritt Land», nr. 93, onsdag 1. november 1944, meddeler at advokat i Arbeidstjenesten, Karl Stiansen er likvidert av Hjemmestyrkene. Stiansens arbeidsområde var Telemark. «Fritt Land» melder i samme nr. at i den siste tiden er det likvidert over 20 «angivere».

26., 27. og 28.

Tre ikke navngitte fiskere. BERGENS TIDENDE 18. mars 1944: «Mitralljõeild og sprengbomber mot åpne fiskebåter

Nytt rått overfall mot norske fiskere utenfor Vadsø.»

Tre mann drept og flere hårdt såret. Vadsø 17. mars. NTB: «Et nytt morderisk alliert overfall på norske fiskere fant sted tirsdag utenfor Vadsø. Flere fiendtlige fly angrep med sprengbomber og mitraljõeild fiskere som lå med sine små åpne båter ute i fjorden. Tre fiskere ble drept og flere hårdt såret. En liten skøyte som lå inne på havnen ble ødelagt, men det ble ikke anrettet skader i land. Det brutale overfall har vakt den dypeste indignasjon i Finnmark, og sorgen over tapet av de tre norske fiskere er blandet med harme over de metoder de allierte pirater benytter seg av.»

29. Landerud, Ole.

Politimester i Hønefoss

Kilde: «NORSKE NYHETER», lørdag den 21. april 1945: «Ved 9-tiden om morgenen 19. april ble Landerud utsatt for et revolverattentat idet han gikk over en bru i byen. Han ble alvorlig såret, men en tror at livet kan reddes. Stapo etterlyser fredag i avisene en bil med tre mann som mistenkes. (En spesiell informasjon sier at dette ikke var «Osvald», men utført av et bestemt hold på Hønefoss, som omfattes med interesse). Landerud forteller selv at det var to mann i bilen. At den var venstrerattet, at han så pistolen, en Colt 11.25 bli rettet mot seg. Han gjorde da en brå bevegelse med hodet. Dette reddet livet. Han fortalte også at han ble hjulpet av en ganske ung gutt over broen og frem til sykehuset. . .» Denne skole-eleven ble noen dager senere funnet død i skogen i nærheten av Hønefoss. Et ubehagelig vitne var borte.» «8. Mai» 18. mai 1951.

ANNELIESE PAROW

TANNINNSETNING
Trondheim
Gisle Johnsonsgt. 5 - v/Lademoen kirke - Voldsminde

Tannlege

MARTIN KJELDAAS
Karl Johansgt. 23 — IV, tilv.
Telefon 33 49 00

KRISTNE VENNER

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — *Kristne Venner* møtes den første fredag hver måned i Colletsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskapielig samvær.

Møtetid kl. 19.15

For ungdommen

(Forts. fra side 4)

ne avgjørelsen kan ankes til DKSF's generalforsamling.

Vennlig hilsen DKSF
Ivar Glomstein
formann

Den 3. des. møtte jeg så opp på generalforsamlingen i DKSF. Der var møtt frem ca. 75 stykker. Etter semesterberetning, regnskap osv. ble min sak tatt opp. Den ble karakterisert som en «uvanlig» sak og det var sterkt ønske blant forsamlingen å få den fort ferdigbehandlet slik at det selskapelige samvær kunne komme i gang. (Det var duket til langbord).

Brevene fra DKSF og mine svar ble referert, og jeg fikk deretter ordet. Jeg sa da følgende:

«Jeg vil gjerne ha svar på følgende spørsmål: Hvilke synspunkter som er kommet til uttrykk på mine veggaviser DKSF ikke finner å ville kalle konservative?»

Med hvilken grunn DKSF kan kaste en person, som ved innmelding i foreningen gjorde denne oppmerksom på at vedkommende hadde synspunkter som var forenlige med de som blir forfeftet av det upolitiske organ Folk og Land, og fikk vite at dette ikke var til hinder for medlemskap i DKSF?

Har medlemmer av DKSF ikke rett til å komme med personlige meninger — i form av veggavis — uten at disse er godkjente av styret i DKSF?»

Ikke på noen av disse spørsmålene ble det gitt et klart og utvetydig svar. Det første ble overhodet IKKE BESVART. Det andre ble IKKE SKIKKELIG BESVART, men det var visstnok grunn nok at jeg sto på linje med Folk og Land. Hva DKSF nemlig ikke visste var at Folk og Land og Forbundet for Sosial Oppreisning har samme adresse(!). Når så dette gikk opp for dem kunne de ikke lenger ha meg i foreningen(!). På det siste spørsmålet fikk jeg bare TAKESNAKK. SELVFØLGELIG hadde medlemmer av DKSF lov til å ha sine egne meninger, MEN, et sted måtte grensen gå. Nu fulgte en rekke selvforherligende innlegg fra DKSF's side som stort sett gikk ut på hvor høyt det var under taket i foreningen og hvor demokratiske de var, MEN, og så kom eksklusjonskravene.

På dette tidspunkt fant foreningen ut at de hadde brukt mer tid enn ventet, og for å fremprovosere en hurtig avgjørelse kom Ivar Risdal (nestformannskandidat til valget i Studentersamfundet høst -70) med god støtte

NOEN REKLAME

for det såkalte parlamentariske demokrati har såvisst ikke siste måned av det gamle år vært. Bl. a. hadde man den tragikomiske historie med de to stortalende representanter for den borgerlige regjering, som lot seg intervjue i øst og vest om hvor bestemte de var på å gi blaffen i hele samlingsregjeringen og gå sine egne lokale veier i avstemningen om kilometeravgiften, men som falt sammen som ynkelige skinnfeller etter å ha blitt presset med ikke å bli stilt opp ved neste stortingsvalg og således gå glipp av den gode stillingen som profesjonelle politikere. Hele den fjollete politiske situasjon i landet karakteriseres kanskje best ved at skuffelsen over knefallet syntes å være størst i endel av den såkalte borgerlige presse, mens Arbeiderpartiets pustet lettet ut. Så går da jakten på sfinxen Borten, som ingen

vet hvilket standpunkt han til syvende og sist finner mest fordelaktig, videre i DAGBLADET, VG og — noe mere fordulgt i Aftenposten! Når det gjelder den PR-kåte høyremann Paul Svarstad fra Sogn og Fjordane, så synes vi den lokale høyreavis karakteriserte ham (og hans medrepresentanter i mere eller mindre grad) på en utmerket måte. Det var bedre, skrev bladet, om det var litt mindre Paul Svarstad og litt mere Høyre. Det gjelder ellers ikke bare Svarstad dette at det blir vanskeligere og vanskeligere å oppdage noe av Høyre hos høyrerepresentantene. De skulle jo likesom være så ekstra nasjonale, og så stormer de alle som en som blinde stuter mot det Fellesmarked som utraderer nasjonen.

EN ANNEN HØYRE-REPRESENTANT, eller rettere sagt en fhv.

fra Glomstein med innlegg om NUF, 6 millioner jøder, Folk og Lands tilknytning til NS og beskyldninger om historieomskrivning. (VG kunne ikke ha kokt i hop et bedre heksebrygg på sistesiden).

Til denne skyllebøtten svarte jeg at jeg hadde ingen ting å gjøre med NUF, spesielt ikke angående manifestet og utdeling av Hoås' skrifter. Det ble siden spurt om jeg var medlem av NUF. Til dette svarte jeg nei, men gjorde oppmerksom på at jeg var enig med deres idégrunnlag og ville hilse enhver nasjonal ungdomsbevegelse med glede. Jeg sa videre at NUF er oppløst, men det nasjonale arbeid fortsetter. Når det gjaldt resten av hetsinnleggene svarte jeg at dette hadde ingen relevans for denne saken, og ba forsamlingen holde seg til den. Jeg presiserte at Folk og Land er et politisk uavhengig organ.

Man prøvde nu å fremprovosere en uforbeholden godkjennelse av de historiske artikler i Folk og Land. Til det svarte jeg at jeg var for ung til med 100 % sikkerhet å uttale meg om innholdet i disse artiklene, og at det var det som sto i ungdomssidene og ellers uhistorisk stoff som hadde størst interesse for meg.

Nu ble det vedtatt å ta saken opp til votering.

Jeg ble derved enstemmig ekskludert (for å være for-

melt korrekt unnlot jeg å stemme) og forlot forsamlingen umiddelbart.

Arne T. Flatland

«Tragedie?»

Den russiske Nobelprisvinner i litteratur A. Solsjenitsyn uteble fra utdelingen av prisen i Stockholm. Han tok ikke sjansen på å forlate Russland, da han hadde grunn til å anta at han ikke ville få reise inn igjen. Hele den norske presse skrek ut i unisont kor at dette kunne da ikke gå an!

Men den samlede norske presse hadde glemt én ting som kunne gå an. Nemlig å brenne alle Hamsunbøkene på fortau, plasser og gater, og oppføre rene indianerdansen mens et betydelig bidrag av verdenslitteraturen gikk opp i flammer. Dette hadde man glemt. Dette var ikke det samme. Men dette var en av de episoder som etter krigen fortalte verden hva slags stoff nordmenn flest var laget av!

Stakkars Hamsun, han hadde jo varig svekkede sjelsevner. En hver med et minstemål av omløp i toppen visste at dette ikke kunne være sant, men løgn. Og det er livsløgn hele det norske, sovende folk har levd på siden. Varig svekkede sjelsevner hos en mann som i en alder av rundt 90 skriver «Paa gjengrodde stier.» Nei!

Bjørn

stortingsrepresentant for Høyre, skriver imellom i avisene og gir vel der endelig uttrykk for hva han egentlig mener om det hele. Han skal jo ikke gjenvelges, har fått sin gode pensjon og tar ikke sikte på å bli fylkesmann eller stemplet papirforvalter eftersom han er for gammel. Vi sikter til Chr. L. Holm. Han skriver bl. a. i Drammens Tidende om misbruket av trygdeordningene og bemerker bl. a.: «De som steller med trygden vil sikkert kunne fortelle om litt av hvert, men kvier seg naturligvis for å ta slikt opp, likesom politikerne enkeltvis og politisk partier ikke tør røre ved de goder folket en gang har blitt vant med, men tvert imot heller overbyr hinannen med nye påfunn!» En får si landets fremtid er i gode hender hos disse folkene!

BUSTENSKJOLDS «MAGASINET»,

eller Arbeider-Magasinet som det opprinnelig het, har trukket sitt siste sukk rammet av avisdøden, og vi må si vi beklager dette sterkt ut fra rent nasjonale betraktninger. For vel var vi på så mange måter ikke på bølglengde med dette ukeblad, men det var ialfall norsk og nasjonalt i sitt opplegg, med sans for gamle norske tradisjoner. Det hjalp frem forfattere med et nasjonalt og folkelig sinnelag og har spilt en viktig rolle i bevarelsen av norsk kultur. Det ligger ikke noe odiøst i at vi kaller det Bustenskjolds Magasinet, for også tegnefiguren Bustenskjold var norsk i sinn og skinn, i motsetning til den flom av amerikanske vrøvlefigurer vi druknes i. Med Magasinets endeligt har internasjonalsismen vunnet en ny seir, så paradoksalt det enn kan høres når det gjelder et blad som gjerne ville bli regnet for å tilhøre venstreradikalismen.

PROFORMARETTSAKENE

mot de amerikanske krigsforbrytelser i Vietnam går sin gang i USA, men tiltalte er ikke lederne og de som gav ordrene. Det er de underordnede offiserer som får ta støytten. Nå var vel ikke folk som løyntant Calley akkurat noe gudsbarn og det later ikke til at han har følt noen vemmelse ved å utføre sitt blodige håndverk, men når alt kommer

til alt så «gjorde han bare sin plikt som amerikansk soldat», slik forsvareren sa. Han «hadde fått ordre om å drepe alle han kom over da han den 16. mars 1968 førte sin tropp inn» i My Lai. Etter amerikansk fremgangsmåte i Tyskland er jo ikke dette straffebefriende, for soldater skal jo ikke adlyde ordre før de har vurdert om de er moralsk antagelige. Det gjelder vel ikke bare tyske soldater? Og for å følge parallellen fra Tyskland videre, så bør man følge opp med å la alle de amerikanske ledere dingle, slik de tyske måtte.

PUSSIG MED DEN INTELLIGENSEN!

Det er spesielt én amerikansk politiker som er ille likt blant norske intellektuelle og det er vicepresident Spiro Agnew. Grunnen er at han ikke er lydhør nok overfor samfunnsnedbryterne på venstre fløy og at han åpent trer opp mot dem i delvis krasse ordelag. Nå røper imidlertid en intelligensmåling at denne Agnew er usedvanlig intelligent (135) og derfor burde kunne godtas av den berømmelige norske venstre«eliten». Det samme gjaldt som kjent også Quisling, og intelligensmålingene på Ilebu, som var satt igang for å vise hva slags rask fangebelegget var, måtte skyndsomt avlyses på grunn av rystende gode resultater. Og når det gjelder Herman Göring, så kunne han notere det utrolige resultat 200. For alleslags «gode» på venstre og høyre fløy må vel dette være både rystende og meningsløst.

FOLK og LAND

Kierschousgt. 5, Oslo 4

Telefon 37 76 96

Boks 3214 — Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontoret stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet etter forutgående avtale.

Abonnementpriser:

Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår i Skandinavia. Utlandet kr. 30,— pr. halvår. I nøytralt omslag innenlands: Kr. 60,— pr. år, kr. 30,— pr. halvår.

Bruk postgiro nr.: 16 450

Løssalg kr. 2,—

Utgever A/S FOLK OG LAND